

СТАНОВИЩЕ

по

конкурс за „ПРОФЕСОР” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, по професионално направление 7.4. Обществено здраве, **научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”** в сектор „Медицинска статистика” на катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология” към Факултет „Обществено здраве” на Медицински университет – Плевен,

с единствен кандидат

доц. Петкана Ангелова Христова, дм,

Изготвил становището: доц. д-р Здравка Вескова Радионова, дм, научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”; Зам.-Ректор „НИД, качество и акредитация”, Медицински университет – Плевен

Адрес за контакти: Катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология”, Факултет „Обществено здраве”, Медицински университет – Плевен, ул. „Св. Климент Охридски” 1, 5800 Плевен; тел. 064 884 171

Конкурсът е обявен по надлежния ред, след решение на Академичния съвет на Медицински университет – Плевен (Протокол № 16 от 14.07.2014 год.) и е публикуван в „Държавен вестник”, бр. 37/29.04.2014 год.

Настоящото становище представям в качеството си на член на Научното жури (Заповед № 1485/15.07.2014 год. на Ректора на Медицински университет – Плевен) по горепосочената процедура въз основа на анализ на документацията, представена за конкурса от кандидата, в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Р. България, Правилника за неговото приложение и на базата на критериите и показателите за оценяване, съдържащи се в Приложение № 1 на Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Плевен.

I. Анализ на кариерния профил на кандидатката:

Доц. Петкана Ангелова Христова завършва висше образование специалност „Счетоводна отчетност”, ОКС „Магистър”, във ВФСИ „Димитър А. Ценов” – Свищов през 1971 год. Работи като икономист и главен счетоводител в Булгарплод и Ученически столове и бюфети - Плевен от 1971 до 1977 год. Професионалният опит на доц. Петкана Христова като преподавател датира от 1977 год., когато след успешно издържан конкурс е назначена за асистент в катедрата по Социална медицина на ВМИ – Плевен (1977 – 1980 год.). След това последователно заема длъжностите старши асистент (1980 – 1983 год.), главен асистент (1983 – 2004 год.) и доцент от 2004 год.

Защитава дисертационен труд на тема: „Изучаване на предявените потребности на населението в Плевенски окръг от болнична помощ” през 1988 год., с което утвърждава трайния си интерес към актуални проблеми на медицината и здравеопазването и придобива образователна и научна степен „Доктор” по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”. В системата на СДО има две признати специалности: „Икономика на здравеопазването”, 1982 год. и „Медицинска информатика и здравен мениджмънт”, 2007 год. Доц. Христова е ръководител на сектор „Медицинска статистика” към

катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология” към ФОЗ на МУ – Плевен два мандата.

Преминала е значителен брой квалификационни курсове в системата на СДО и продължаващото обучение: медицинска статистика (1977), повишаване на педагогическата квалификация на научно-преподавателските кадри (1978, 1981), приложение на компютрите в медицината и здравеопазването (1985, 1986), доцимология (1990), комуникативен английски език за медицински цели (1999), съвременни дидактически технологии (2001), основи на компютърни технологии с използване на Windows и MS Office (2003), обучение в комуникативни умения, за вътрешни одитори и системи за управление на качеството (2008); сертифициран експерт по оценяване и акредитация на лечебни заведения (2009); основи на педагогиката (2010). Участието в множеството курсове свидетелства за стремеж към непрекъснато професионално развитие, усъвършенстване и перманентна квалификация.

Владее и ползва руски и английски език. Притежава отлична компютърна грамотност.

Към момента на конкурса има общ трудов стаж над 42 год., от които 37 год. като преподавател.

II. Наукометрични критерии:

Оценка на **научната дейност** на кандидата:

Представените 270 научни труда съществено надвишават по брой изискваните според заложените в Правилника количествени показатели за заемане на академичната длъжност „професор”. Реалните публикации са общо 134, от които 98 статии в България и 29 в чужбина. Има издадени 2 самостоятелни учебника, участие в 3 учебника и учебни ръководства и 2 бр. монографии. Общият IF на П. Христова е 83.350, като от статии е 43.446, а от цитирания - 39.904. Цитатната справка съдържа 175 цитирания, 64 от които са в български източници и 111 в чужди издания, като този брой надвишава многократно изискуемия.

Хабилитационният труд „Методология на научноизследователската работа и биостатистика в медицината и здравеопазването” е предназначен за специалисти, докторанти и млади учени. Той е съществен принос в задълбочаване на научно-теоретичните и практически познания по отношение на методологията на научните изследвания и приложението на биостатистическите методи в медицината и здравеопазването.

Оценка на **научната активност**:

Доц. Петкана Христова има 136 участия в научни форуми в България и чужбина с доклади и резюмета, публикувани в непълен размер и без книгопис: 114 в България и 22 в чужбина.

Представена е справка за участие в 2 образователни проекта (с финансова подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирани от Европейския социален фонд на ЕС) и 10 университетски научноизследователски проекта. В 5 от тях е водещ изследовател, а в един - методичен ръководител.

П. Христова членува в 2 национални и 1 международно научни дружества: СУБ, Научно дружество по социална медицина и EUPHA (Европейска асоциация по обществено здраве).

Член е на редакционната колегия на Journal of Biomedical and Clinical Research от 2008 год., издавано на английски език от МУ – Плевен.

Петкана Христова е научен ръководител на двама докторанти на самостоятелна подготовка и научен консултант на много други. Участва като член в 7 научни журита с написване на рецензии и становища.

Участва активно в различни университетски комисии, свързани с атестиране на НПС, оценяване и акредитация. Член е на ФС на ФОЗ при МУ – Плевен от 2005 год. и на АС на МУ – Плевен от 2013 год.

Към обобщените, чисто количествени показатели за научната дейност на П. Христова, трябва да се акцентира на основните области на нейната научноизследователска дейност: популационното здраве на населението у нас; клиничко-епидемиологични изследвания върху приоритетни социално-значими заболявания; потребности, управление, развитие и ефективност на болничната помощ, лекарствената безопасност и фармакоикономиката; профилактика на социално-значимите неинфекциозни заболявания в доболничната помощ; медицинско образование и социологически проблеми в медицината и здравеопазването.

В научноизследователската и приложна дейност на доц. Христова могат да се обобщят редици приноси, част от които са:

Изследвания върху демографските характеристики на населението допринасят за оптимизиране на проучените показатели и извършване на сравнения с други проучвания в страната и чужбина;

Проведените научни изследвания върху показателите за физическо развитие на новородените деца и влиянието на някои биологични и социални фактори върху тях, спомагат за изработването на нормативи за физическо развитие на новородените, които се прилагат в акушеро-гинекологичната практика в цялата страна;

В поредица публикации са изведени проблемите с общата заболяемост и заболяемостта с временна нетрудоспособност, като проучванията са с приложно значение за дейността на службите по трудова медицина;

Клиничко-епидемиологични изследвания на прогностични фактори за: преживяемост и усложнения при пациенти с неврологични, кардиологични и метаболитни заболявания; за ранна диагностика и усложнения при деца със захарен диабет; преживяемост, рецидиви и метастазиране при пациенти в онкологичната практика; в областта на АГ; дерматологични и инфекциозни заболявания, които имат значение за профилактиката, лечението и изхода на заболяването.

За пръв път у нас чрез адаптирана методика се установени потоците на пациентите според здравното им състояние, мнението им за оказаната медицинска помощ, потребностите от болнично лечение – предявени и удовлетворени. Посочени са резервите за подобряване на медицинските грижи и ефективността на функционирането на клиниките.

Изследвани са динамиката, факторите и организацията на профилактичните дейности от ОПЛ и обхватът със скринингови изследвания на националните

профилактични програми. Установен е нисък обхват със задължителни профилактични прегледи на населението на възраст над 18 год. и са установени причините за това – недостатъчна информираност на пациентите и предлагане на ограничен обем дейности. Обосновани са препоръки към НЗОК за разработване на ясни правила за работа по програмата „Рискови групи” и др.

Анализирани са дидактични изпитни тестове по фармакология съгласно критериите: трудност, дискриминативност и дистрактори. За пръв път в страната е проведен сравнителен анализ на мненията на студенти по медицина и преподаватели, участващи в интегрирано проблемно-базирано и традиционно обучение по отношение на редица характеристики на учебния процес, с цел подобряването му. Проучени са оценката и самооценката на студенти и преподаватели от двете учебни програми, използваните източници на информация за самоподготовка, учебното поведение, предложенията за усъвършенстване на учебния процес, подготовката на студентите за бъдещата им професионална работа, академичната мотивация на студентите, мотивите на студентите за избиране на проблемно-базирана учебна програма, оценката на проблемно-базираните сесии и учебно-практическите занятия и ефективността на иновационната образователна технология проблемно-базирано обучение в МУ-Плевен. За пръв път в страната е направено изследване на ефективността на учебния процес чрез бюджета на времето като са хронометрирани дейностите на студентите от проблемно-базирано и традиционното обучение по време на учебно-практически занятия.

Приложената авторска справка за научните и методични приноси отразяват значимите научни постижения на доц. Христова, с които съм напълно съгласна.

III. Учебно-преподавателска дейност:

Доц. Христова е дългогодишен преподавател с 37-годишен стаж и богат опит в обучението на студенти, специализанти, докторанти. От приложеното удостоверение за реализираната учебна натовареност за периода 2010/2011 до 2012/2013 учебни години е видно, че П. Христова не само изпълнява годишния норматив, но значително надвишава хорариума за доцент/професор. За представения период от 3 години има изработени общо 2810,5 екв. ч., което е средно 936,83 екв. ч. годишно.

Доц. Христова провежда пълен курс лекции и учебно-практически занятия по учебните дисциплини „Медицинска статистика”, „Методология на научноизследователската работа”, „Методология на изследователската работа и биостатистика”, „Статистически методи в управлението” и „Статистика в управлението” за обучение на студенти от ОКС „магистър”, „бакалавър” и „професионален бакалавър” на всички специалности от трите факултета и Медицинския колеж на МУ - Плевен.

Разработила е учебните програми по тези учебни дисциплини, дидактически тестове, 2 самостоятелно издадени учебника, 3 в съавторство, 2 монографии, както и други методически материали.

Ръководи разработването на дипломни и курсови работи.

Провежда обучение на докторанти по „Методология на научноизследователската работа. Приложения на епидемиологията и биостатистиката в медицинското научно изследване” от 2004 г. и на преподаватели в курсове за СДО.

Лични впечатления:

Доц. Христова е добър преподавател, отговорен, прецизен, изключително трудоспособен и уважаван професионалист, консултант, съветник и колега. Обективна е в преценките си, толерантна към колегите си, уравновесена и спокойна, готова винаги да окаже помощ и съдействие.

Заключение:

На основата на представените материали по конкурса за „професор“, давам висока оценка на цялостната научноизследователска и учебно-преподавателска дейност на доц. Петкана Христова. Публикациите ѝ са ориентирани предимно в областта на епидемиологията на общественото здраве и клиничната епидемиология, което е в пълно съответствие с насочеността на конкурса за „професор“. Научните трудове съдържат теоретични и приложни приноси.

На базата на представените наукометрични критерии и количествени показатели за комплексна оценка на кандидата за заемане на академичната длъжност „професор“, **давам изцяло положителна оценка за доц. Петкана Ангелова Христова, дм** и убедено предлагам на почитаемото Научно жури да присъди

на доц. Петкана Ангелова Христова, дм академичната длъжност „професор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ за нуждите на катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология“ към Факултет „Обществено здраве“ на МУ – Плевен.

25.07.2014 год.
гр. Плевен

доц. д-р Здравка Радионова, дм
Медицински университет – Плевен

